

Oetisk fågeljakt drabbar i slutänden även rovfågglarna

Rovdjursföreningen har yttrat sig över Naturvårdsverkets förslag gällande jakt på fåglar. Föreningen påpekar det oetiska med den höga skadeskjutningsfrekvensen, att fågeljakten saknar betydelse för att ge föda åt människor och att den sker med blyhagel. Påskjutna, skadade och senare döda fåglar blir föda åt örnar som drabbas hårt av blyförgiftning. I fjälltrakterna vill föreningen begränsa jakten på ripor, då de är viktiga byten för rovfåglar.

Naturvårdsverkets förslag till jakttidsändringar gavs ut uppdelat i två ”paket”. Paket 1 gällde däggdjur, olika skyddsjakter samt jaktträning med hund. Föreningens yttrande i februari över Paket 1 finns att läsa om i Våra Rovdjur nr 1/2020. Paket 2 handlar om allmän jakt på fåglar samt skydds jakt på enskilda initiativ på vissa fågelarter. Även om inga rovfåglar eller ugglor berörs direkt kan de påverkas indirekt av jakten på andra fågelarter.

Utgångspunkt i föreningens yttrande i mars över Paket 2 är att jakt ska bedrivas för att ta tillvara byten, att djurens lidande ska minimeras, och att största hänsyn ska tas till andra former av naturupplevelser och friluftsliv. Mot den bakgrunden har bl.a. följande anförts i remissyttrandet:

- Rovdjursföreningen är starkt kritisk till jakttidsöversynens uppdrag att främja jakten och att ”inte ifrågasätta eller motivera jakt som sådan”. Föreningen ställer sig frågande till i vilket annat sammanhang den frågan ska diskuteras om den inte hör hemma här.

- Skadeskjutning förekommer mer frekvent vid fågeljakt än vid jakt på annat vilt. I en god jaktetik borde även djurväl-färden vara ett centralt begrepp år 2020. Föreningen noterar att det inte gjorts några studier av skadeskjutningsfrekvensen på fågel under senare decennier i Sverige. Studier från 1980-talet visar på mycket höga andelar av skadeskjutna gäss. Uppgifter på att en fjärdedel av gässen skadeskjuts redovisas. En studie från 2012 i Danmark visar att 13 procent av de vuxna vitkindade gässen har hagel i kroppen.

- Fågeljakten sker i huvudsak med hagelvapen. All jakt på

änder och gäss sker invid eller över vatten, där användning av blyhagel inte är tillåten. Blyhagelförbudet respekteras inte av alla jägare och tillsynen av vilken ammunition som används är obefintlig. Påskjutna, skadade och även senare döda fåglar blir helt naturligt föda för rovfåglar och andra rovdjur eller asätare, som därmed får i sig hagel från påskjutna fåglar. Andelen blyförgiftade örnar har ökat markant under senare år.

- Jaktens betydelse som en resurs för folkhushållet tas ofta upp som ett argument för jakt. Vad betyder då fågeljakten i det sammanhanget. Totalt producerades jaktåret 2018/2019 ca 208 ton fågelkött av redovisat antal skjutna vilda fåglar, vilket motsvarar 0,021 kg per person. Konsumtionen av kött uppgick samtidigt till 85,7 kg per person, varav tamfågel 22,3 kg per person. Fågeljakten saknar således betydelse i det sammanhanget.

- SRF önskar att allmän jakt förbjuds på arter som inte konsumeras, som havstrut, fiskmå, björktrast, nötskricka, kråka, kaja, skata och råka och där eventuell jakt kan hantearas inom skyddsjaktsbestämmelserna.

- SRF anser inte att jakt på dalripar och fjällripar ska tillåtas efter 15 februari, med hänsyn till att arterna är en viktig resurs för jaktfalkar och kungsörnar och även fjällugglor.

- SRF föreslår bättre synkronisering av jakttiderna både i början och slutet av föreslagna jaktperioder och att större hänsyn måste tas till den absoluta majoriteten av befolkningen som inte jagar. I huvudsak gemensam jakttid för allmän jakt. Ingen allmän jakt efter årsskiftet, med hänsyn till fåglarna själva och allmänheten.

LISE-LOTTE NORIN

Foto: Hans Ring

Kungsörnen får försämrad flygförmåga redan vid låga blyhalter i blodet.

Örnar skadas svårt och dör

I Våra Rovdjur nr 1/2016 skrev vi om det allvarliga problemet med blyförgiftning som drabbar kungsörnar. Blyförgiftade örnar hittas utslagna och döende. De får i sig bly från kvarlämnade slaktrester och skjutna djur efter människans jakter och från skadskjutna djur, bl.a. fåglar, som sedan dött. Blyförgiftningen kan ge nervskador och en mängd symptom som ostadighet, förstörd rörelseförmåga, nedsatt reaktionsförmåga, nedsatt flygförmåga, blindhet och avmagring.

Två rapporter från Naturhistoriska Riksmuseet 2012 vittnar om hög förekomst av bly och i höga halter, från ammunition, i påträffade döda eller döende örnar i Sverige som inlämnats.

I en studie 2017 av forskare vid bl.a. SLU, SVA, Naturhistoriska riksmuseet och Umeå universitet på frilevande kungsörnar i landet, framkommer att redan låga blyhalter i blodet kan försämra örnarnas flygförmåga. Det görs även troligt att blyet, genom att orsaka försämrad reaktionsförmåga, är en förklaring till att många kungsörnar dödas av tåg. De hinner inte bort från banvallarna när de lockats dit av annat tågdödat vilt.

Forskarna bakom studien förordar förbud mot all användning av blyammunition.

Läs mer:

”Sublethal Lead Exposure Alters Movement Behavior in Free-Ranging Golden Eagles” av Frauke Ecke m.fl.

”Rapportering från projekt om undersökning av bly i leverprover från havsörn 2005—2011” samt ”Rapportering från projekt om screening av bly i kungsörn 2005—2011” av Helander, Räikkönen, Ågren, Borg, 2012.